

Autoriteit Consument en Markt
Directie Energie
Postbus 16326
2500 BH DEN HAAG

Woerden : 4 november 2016
onze ref. : E16b16
doorkiesnr. : XXXXXXXXXX
e-mail : XXXXXXXXXX

onderwerp : Zienswijze tariefvoorstellen regionaal netbeheer elektriciteit en gas 2017

Geachte heer, mevrouw,

Hierbij ontvangt u de zienswijze van VEMW op de tariefvoorstellen voor regionaal netbeheer elektriciteit en gas die u publiceerde op 21 oktober 2016. Het valt ons op dat belanghebbenden niet langer uitgenodigd worden om te reageren op de tariefvoorstellen. Navraag leert dat de ACM toch zienswijzen verwelkomt. Van de geboden gelegenheid tot het geven van een zienswijze maakt VEMW graag gebruik.

Algemeen

VEMW is van mening dat afnemers van diensten van de netbeheerder enkel tarieven in rekening gebracht mogen krijgen die een afspiegeling zijn van werkelijk gemaakte kosten mits die op economisch verantwoorde en efficiënte wijze zijn uitgevoerd. Daarnaast moeten tarieven transparant en niet-discriminatoir zijn¹. Op basis van het gepubliceerde tariefvoorstel is helaas niet te beoordelen of er sprake is van werkelijk gemaakte en efficiënte kosten aangezien over gemaakte kosten geen informatie beschikbaar is.

Daarnaast constateert VEMW dat de afgelopen jaren alleen door VEMW een zienswijze wordt ingediend op de tariefvoorstellen. Vanuit de complexiteit van tariefregulering is dit te begrijpen. Partijen worden echter verder ontmoedigd omdat de ACM in het verleden op de vele vragen en opmerkingen die de afgelopen jaren door ons zijn gesteld in zienswijzen niet, of niet duidelijk, ingaat. Er werd slechts kort benoemd dat er een zienswijze van VEMW is ontvangen en dat deze is betrokken bij de verschillende onderdelen van het besluit. VEMW zou graag zien dat de ACM elke

---

¹ Artikel 14 lid 1 Verordening 714/2009/EG J^o Artikel 37 lid 3 Richtlijn 2009/72/EG

vraag of opmerking per onderwerp behandelt in het tariefbesluit dan wel een schriftelijke reactie stuurt naar aanleiding van een ingediende zienswijze.

Doorbelasting kosten landelijke netbeheerders

Het is buitengewoon lastig dat de tariefvoorstellen van de landelijke netbeheerders niet gelijktijdig zijn gepubliceerd. Onbekend is immers welke kosten van het landelijke transport mogen worden doorberekend door de regionale netbeheerders in hun tarieven aan de aangeslotenen op een regionaal distributienet. VEMW vraagt de ACM hier voor de toekomst procedureel rekening mee te gaan houden.

Transparante kosten en herleidbaarheid

De tariefvoorstellen zijn voor netgebruikers onmogelijk herleidbaar. De grote veranderingen in de tariefvoorstellen – zoals een stijging van 20 procent in de gastransporttarieven van Liander en Stedin - worden hoofdzakelijk veroorzaakt door drie factoren: de precarioheffing, de x-factor en de eenmalige correctie. Welke factor in welke mate aan een verandering bijdraagt is niet op te maken uit de tariefvoorstellen. VEMW blijft aandacht vragen voor de verbetering van de transparantie en herleidbaarheid. Het gaat daarbij niet alleen om data maar ook om kennis: de samenhang tussen data die inzichten geven ten behoeve van toezicht en waar nodig aanpassing van beleid of de uitvoering daarvan. VEMW verzoekt de ACM om in de tariefbesluiten (of in een bijlage) duidelijk voor de afnemers van diensten van netbeheerders uit te leggen waarom tarieven stijgen of dalen en hoe deze stijging of daling en eventuele grote verschillen tussen netbeheerders te verklaren zijn.

VEMW constateert dat de regionale netbeheerders wederom niet voldoen aan de plicht die voortvloeit uit artikel 43 Elektriciteitswet 1998 en artikel 32 van de Gaswet om een uitgebreide en afzonderlijke boekhouding voor het beheer van de netten te voeren en deze op een geschikte wijze te publiceren. Dit wetsartikel geeft de netbeheerders de opdracht om per transporttrap de volumes, inkomsten en kosten van elke wettelijke taak inzichtelijk te maken. Zonder een geschikte publicatie van deze afzonderlijke boekhouding is het voor belanghebbenden de facto onmogelijk een onderbouwde zienswijze te geven over de (hoogte van) de voorgestelde tarieven. VEMW verzoekt de ACM om de regionale netbeheerders alsnog de opdracht te geven deze informatie te verstrekken, en belanghebbenden daarna nog voldoende tijd te geven, om op de tariefvoorstellen te reageren.

Precario

VEMW maakt zich ernstig zorgen over de tariefontwikkelingen die worden gedreven door precario. Deze ontwikkeling komt het meest duidelijk naar voren in de tariefvoorstellen van regionale elektriciteitsnetbeheerder Liander. Daar waar de andere regionale elektriciteitsnetbeheerders hun tarieven fors moeten laten dalen stijgen de tarieven van Liander. Navraag leert dat dit grote verschil kan worden verklaard door precarioheffingen. Het schijnt dat gemeenten alleen al op de elektriciteitsnetten van

Liander ruim 140 mln euro heffen; ruim 10 procent van de toegestane omzet. Kennelijk zijn de precarioheffingen ook voor het beheer van de gasnetten fors gestegen gelet op de bovenmatige tariefstijgingen voor gasverbruikers met een aansluiting in het verzorgingsgebied van Liander (rond de 20 procent) en dat van Stedin (12-17 procent).

VEMW stelt de allocatie van precariokosten ter discussie omdat die niet kosten veroorzakend noch kosten reflectief is; en daarmee strijdig is met Europese regels. In een verzorgingsgebied van een regionale netbeheerder is er een aantal gemeenten dat op verschillende kostenniveaus precario in rekening brengt bij de netbeheerder. Er zijn ook gemeenten die geen precario in rekening brengen bij de netbeheerder. Er is geen enkele relatie met het beslag dat de infrastructuur van de netbeheerders legt op het gebruik van de ondergrond. De kosten zijn ondoorzichtig, discriminatoir en niet-beïnvloedbaar, willekeurig vastgesteld en worden doorbelast naar alle afnemers in het gehele voorzieningsgebied. Los van de gemeente waarin de afnemer zijn aansluiting heeft. VEMW verzoekt de ACM om een kostenallocatie van precarioheffingen toe te passen die wel past binnen Europese regels voor netwerk tarieven.

Integratie Endinet- Enexis

De integratie van de netwerken van Endinet in de regio Eindhoven in de netwerken van Enexis leiden tot grote verschuivingen in de tarieven in die regio, vooral voor gas. Naar wij begrijpen heeft dat naast het feit dat de Endinet tarieven voor gas fors lager waren ook te maken met de verschillen in tariefmandjes waarin onderliggende kosten - door Endinet werden en Enexis worden - gealloceerd. Hoewel het aantal grootverbruikers dat met effecten geconfronteerd worden relatief klein (honderden) is, zijn de financiële consequenties relatief groot en overstijgen gemiddeld de 10 procent. Het is onduidelijk op welke wijze de ACM deze netintegratie in het tariefbesluit zal verrekenen. Volgens VEMW is het schuiven met rekenvolumes onvoldoende aangezien dan de beoogde synergievoordelen niet worden meegenomen. VEMW stelt vraagtekens bij de wettelijke grondslag van het vaststellen van tarieven na een overname of ruil van netwerken. Op zijn minst zouden synergievoordelen moeten worden meegenomen en moet er een overgangstermijn gelden die aangeslotenen de mogelijkheid biedt om in de tariefverandering in te groeien.

Verdeling kosten over tariefdragers

VEMW stelt vast dat regionale elektriciteitsnetbeheerder Westland zijn tarief voor gecontracteerd transportvermogen voor de categorie LS fors verhoogt. Dit schijnt te worden veroorzaakt door striktere toepassing van de regels voor verdeling van kosten over de tariefdragers. VEMW vraagt zich af in hoeverre de andere netbeheerders zich houden aan de regels voor verdeling van de kosten over de tariefdragers uit de tarievenscode elektriciteit. VEMW vraagt de ACM voorafgaand aan het tariefbesluit deze toets op de artikelen 3.7.5., 3.7.9 en 3.7.12 uit de Tarievenscode Elektriciteit toe te voegen aan de 'richtlijnen controle tarieven' en om afwijkingen toe te lichten.

Wij verzoeken u bij de verdere besluitvorming inzake de gereguleerde maximum tarieven voor de regionale netbeheerders uitdrukkelijk rekening te houden met onze opmerkingen en verzoeken. Vanzelfsprekend zijn wij beschikbaar voor het verschaffen van een nadere (mondelinge) toelichting.

Hoogachtend,

dr. H. Grünfeld
Algemeen directeur